

ПРОМЕНИ В ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНОВИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

- Наредба № Н-5 от 24.11.2023 г. за утвърждаване на образци по чл. 693а от Търговския закон

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ:

Промяна в образца на декларация по чл. 63, ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари

ЗАКОНОПРОЕКТИ:

- Закон за допълнение на Търговския закон

ВАЖНА ИНФОРМАЦИЯ:

Важни моменти относно свикването и провеждането на Общи събрания на кооперациите и кооперативните съюзи

ПРАВНИ ПРОЦЕДУРИ, ПРОМЕНИ И ПРАКТИКА

Уважаеми читатели,

Имаме удоволствието да Ви представим първия брой за 2024-та година на е-бюлетин „Правни процедури, промени и практика“ с периодичност на всеки три месеца.

Целите, които си поставяме са да Ви информираме за актуалните законодателни промени и специфичните особености по прилагане на закони и процедурни действия по спазването им. В тази връзка основните рубрики, които поддържаме са насочени към:

- Кратък и обобщен преглед по последно приетите закони и подзаконови нормативни актове и техните изменения и допълнения, които са от значение за кооперативните организации.
- Поглед на основни правни процедури, свързани с дейността и задълженията на кооперативните организации, във връзка с развиваната от тях дейност.
- Актуална информация относно внесени в Народното събрание предложения за изменения и/или допълнения на закони и подзаконови нормативни актове.
- Важна съдебна практика по актуални въпроси, засягащи кооперативния живот, както и интересни казуси и решения във връзка с отправени към нас запитвания.

НАРЕДБА № Н-5 ОТ 23.11.2023 Г. ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ОБРАЗЦИ ПО ЧЛ. 693а ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

На 01.12.2023 г. в бр. 100 на Държавен вестник е обнародвана Наредба № Н-5/23.11.2023 г. за утвърждане на образци по чл. 693а от Търговския закон (ТЗ), която се издава на основание тази разпоредба.

Съгласно чл. 693а от ТЗ министърът на правосъдието е задължен да издаде наредба, с която да се утвърдят образци на молбата за предявяване на вземанията и списъци на вземания, сметка за разпределение и др. С приетата Наредба се цели ускоряване и облекчаване на производството по несъстоятелност във фазата на предявяване на вземания от страна на кредиторите, намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса при упражняване на правата в производствата по несъстоятелност, подпомагане и подобряване на дейността на синдиците и др.

С Наредбата са утвърдени образци на следните документи:

1. Молба за предявяване на вземане;
2. Списъците по чл. 686, ал. 1 и чл. 688, ал. 1 и 3;
3. Сметка на разпределение;
4. Ежемесечните отчети по чл. 659, ал. 2 и отчета по чл. 664, ал. 1 на синдика;
5. Декларацията и съгласието на синдика по чл. 656, ал. 1 и 2;
6. Дневника по чл. 659, ал. 1.

Наредбата не се прилага за производствата по несъстоятелност, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно производството по несъстоятелност.

Очакваните резултати от прилагането на Наредбата са унифициране на дейността на синдиците в производствата по несъстоятелност във фазата на предявяване на вземания и ускоряване и облекчаване на производството.

Със Закон за мерките срещу изпирането на пари /ЗМИП/, който влезе в сила на 31.03.2018 г., се въведе изискването учредените в България юридически лица и други правни образувания да обявят действителните си собственици по партидите си в Търговския регистър и в регистър Булстат. На 08.01.2019 г. беше обнародван и Правилник за прилагане на ЗМИП, който утвърждава образец на декларация по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП.

В Държавен вестник, бр. 89 от 24.10.2023 г. е обнародвано Постановление на Министерски съвет № 204/19.10.2023 г. за изменение на Правилника за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари. С постановлението се променя образецът на декларация по чл. 63, ал. 4 от закона, която се прилага към заявленията до Търговския регистър за вписване на обстоятелства относно действителни собственици. **Към всички заявления за вписване на обстоятелства относно действителни собственици на дружества, подадени след 30.10.2023 г. вече се прилага декларацията по новия образец.**

Образец на декларацията може да намерите в края на настоящия Правен бюлетин – Приложение № 1.

ВАЖНО: Декларацията по ЗМИП следва да бъде нотариално заверена, като същата се подава, заедно с декларация по чл. 13, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ, Заявление Б7 за вписване на обстоятелства относно действителни собственици и доказателство за платена такса по сметка на Търговския регистър. При първоначално вписване дължимата такса е в размер на 40 лева (20 лева при подаване по електронен път), а при промяна на вече вписаните обстоятелства, таксата е в размер на 30 лева (15 лева при подаване по електронен път).

През м. декември 2023 г. в Народното събрание е внесен за обсъждане Законопроект за допълнение на Търговския закон, с който се предлага създаването и регламентирането на **бързо производство по ликвидация (чл. 274а в глава седемнадесета от ТЗ)**.

Бързо производство по ликвидация на прекратено търговско дружество може да се проведе по решение на общото събрание на дружеството с ограничена отговорност и акционерното дружество, а за останалите търговски дружества – по единодушно решение на неограничено отговорните съдружници, когато дружеството:

1. не е осъществявало дейност или е прекратило осъществяваната дейност преди повече от дванадесет месеца;
2. не е наемало работници и служители или е прекратило трудовите правоотношения с тях преди повече от дванадесет месеца;
3. няма регистрация по Закона за данък върху добавената стойност или е прекратило регистрацията си преди повече от дванадесет месеца;
4. няма непогасени задължения към държавата и общините;
5. няма неприключило производство по установяване на данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски, по което страна е Националната агенция за приходите.

Изброените 5 условия трябва да са налице кумулативно /едновременно/, за да се открие бързо производство по ликвидация.

Ал. 2 на проекторазпоредбата на чл. 274а предвижда, че имуществото на дружеството се разпределя, само ако са изминали три месеца от деня, в който поканата до кредиторите е обявена в Търговския регистър. Ликвидаторите представят декларация за обстоятелствата по ал. 1 при подаване на заявление за прекратяване на дейността и откриване на бързо производство по ликвидация. Доколкото не са предвидени специални правила за бързото производство по ликвидация, прилагат се съответно общите правила за производството по ликвидация.

Ликвидацията на търговското дружество е доброволно производство за разпределение на имуществото му след неговото прекратяване. Целта на ликвидацията е да се събере и осребри цялото имущество на дружеството и след като се удовлетворят всички кредитори, остатъкът да бъде разпределен между съдружниците. Ликвидационното производство се подчинява на определени императивни правила, които уреждат условията за вписване на началото на ликвидацията, провеждането и приключването ѝ. Търговското дружество в ликвидация има ограничена правосубектност - то не може да сключва нови придобивни сделки и да развива своята

нормална търговска дейност, а търговските сделки, по които става страна, са ограничени до продажба на неговото имущество, събиране на неговите вземания и изпълнение на задълженията му и разпределение на остатъка от имуществото му между неговите съдружници. Ликвидацията приключва, когато са уредени всички задължения и остатъкът от имуществото е разпределен, след което дружеството може да бъде заличено.

ВАЖНО:

Законопроектът изрично предвижда по-кратък срок за удовлетворяване на всички кредитори. Съгласно чл. 274а, ал. 2, имуществото на дружеството се разпределя само, ако са изминали **три месеца** от деня, в който поканата до кредиторите е обявена в Търговския регистър. Това е отклонение от изискването да е изминали **шест месеца** от деня на обявяване на поканата, установено в чл. 272, ал. 1 ТЗ.

Във връзка с кампанията по провеждане на годишните общи събрания в кооперативната система и последващата необходимост от вписване на някои обстоятелства и актове в Търговския регистър с настоящата статия ще отбележим някои важни моменти в тези процедури.

На първо място, Общото събрание /ОС/ се свиква от управителния съвет с писмена покана, получена най-малко 14 дни преди деня на провеждането му като денят на получаване на поканата и денят на провеждане на събранието не се броят. Начинът на изпращане на поканата е посочен в устава на всяка една кооперация/КС, например: покана, изпратена по пощата с обратна разписка; връчване на поканата лично на получателя срещу подпис, обявяване на поканата във вестник.

Все повече кооперативни организации свикват своите събрания чрез покана, публикувана в национален или местен всекидневник, какъвто е например в. Земя. Към настоящия момент в. Земя се издава само в електронен вариант, но публикуването на поканата в електронно издание на вестник **не противоречи** на Закона за кооперациите и уставите на кооперациите, поради което няма пречка същата да бъде обявена по този начин.

Независимо от начина, по който бъде разгласена поканата, важно е да са налице достатъчно доказателства, че **поканата е сведена до знанието на всички член-кооператори** в законоустановения срок. Такива доказателства могат да бъдат списъци, в които всеки член-кооператор се е подписал, че е получил лично поканата, обратни разписки от официални пощенски или куриерски фирми, където в известието за доставяне е посочено, че поканата е получена **лично** от съответния член-кооператор/пълномощник. Отбелязването в списъка на поканените, че дадено лице „живее в чужбина“, „не може да бъде намерен“ или друго подобно, е основание да се приеме, че събранието **не** е свикано по установения от закона и устава ред.

В деня на провеждане на Общото събрание е необходимо да бъде изготвен списък, в който всеки от присъстващите да удостовери с подписа си, че присъства на събранието /списък на присъстващите/. В случай, че някой от член-кооператорите представлява друг член чрез писмено пълномощно, той следва да положи подписа си и от името на упълномощилото го лице.

Общото събрание не може да взима решения по въпроси, които не са вписани в поканата, освен ако на събранието не присъстват всички член-кооператори и освен за свикване на друго общо събрание.

Решенията се вземат с мнозинство от **повече от половината присъстващи членове**, освен ако по закон или устав не е предвидено друго. Някои решения се вземат с **квалифицирано мнозинство – 2/3 от присъстващите**, като по този начин се гарантира по-голяма сигурност за имуществото и интересите на кооперацията, например решения за изменение на устава, опрощаване на парични задължения, придобиване и разпореждане с недвижими имоти, събиране на допълнителни и целеви вноски и др.

Всички изказвания и гласувания следва да бъдат отбелязани в протокола от общото събрание. При провеждане на гласуването следва да бъдат посочени колко от присъстващите са гласували „ЗА“, колко „ПРОТИВ“ и колко са гласували с „ВЪЗДЪРЖАЛ СЕ“. При промяна на броя на присъстващите член-кооператори/пълномощници по време на събранието, това също следва да бъде отбелязано в протокола.

Когато на общото събрание се вземат решения, с които настъпват промени в обстоятелствата относно кооперацията /например избор на нов председател, избор на КС и УС, промяна в устава или предмета на дейност и др./ е необходимо тази промяна да се заяви за вписване в Търговския регистър към Агенция по вписванията.

Конкретната промяна се обявява с подаване на Заявление по образец /А7 за промяна в обстоятелствата и Г1 за обявяване на акт/, заедно с приложения към него документи в зависимост от вида на обстоятелството/акта, което ще бъде обявено. **Необходимите документи, които се прилагат към заявлението са задължително:** протокол от заседание на управителния съвет, с който е взето решение за свикване на ОС; покана за свикване на ОС и доказателства, че същата е разгласена по предвидения в устава и закона ред, актуален списък на член-кооператорите /извлечение от книгата на член-кооператорите/, пълномощни /в случай че има член-кооператори, които се представляват с пълномощно/, списък на присъстващите, протокол от общото събрание, декларация по чл. 13, ал. 4 от ЗТРРЮЛНЦ и доказателство за платена държавна такса. Останалите документи зависят от вида на промяната, която се обявява в Търговския регистър.

Тук е важно да отбележим, че в заявлението изрично следва да се отбележи промяната, която искаме да впишем.

ПРИМЕР:

Изтекъл е мандата на председателя, УС и КС на кооперацията. На проведеното събрание е избран нов председател, както и членове на

управителния и контролния съвет с нов мандат. При попълване на Заявление А7 трябва да се изпише изрично и датата на изтичане на мандата /например 27.05.2027 г. на стр. 4 и 5 от Заявлението/. Това се налага, защото длъжностното лице от Агенция по вписвания прави проверка на обстоятелствата, които са заявени и записани в заявлението и вписва само тях.

ИЗВОД: Ако в заявлението не сме изписали обстоятелството, което искаме да бъде вписано, длъжностното лице няма да впише служебно тази промяна.

Главна дирекция „Правна“
към Централен кооперативен съюз:
тел: 02/92 66 848
02/92 66 360
e-mail: coop_pravna@cks.bg